

ministeren i første omgang afviser forslaget, da vi jo på andre måder kender til begrænsninger i arbejdsgivernes brug af deres ejendomsret inden for arbejdsmiljøsystemet. Arbejdstilsynet har fri adgang til virksomhederne som myndighed, og derfor skulle det jo også være muligt at give dem en hjemmel til at pålægge virksomhederne at deltage i forskningsprojekter. Om det så skal være Arbejdstilsynet, og hvordan vi skal gøre det, vil vi selvfølgelig gerne se på under udvalgsarbejdet, som nogle af ordførerne var inde på.

Vi er selvfølgelig glade for, at der er bred enighed i Folketinget om, at man skal satse på arbejdsmiljøforskning, og at der er givet penge til det, der i forbindelse med arbejdsskaderformen er lagt vægt på, nemlig at der skal være bedre muligheder for at få anerkendt erhvervs sygdomme på baggrund af den tilgængelige viden om sammenhæng mellem påvirkninger og skader. Men hvis man skal have den mulighed for at sige, at man skal kunne få anerkendt erhvervs sygdommene, så skal vi altså også have noget forskning. Der skal være noget tilgængelig viden, for at man kan bruge den.

Derfor er det også vigtigt, at vi fremmer forsigtighedsprincippet, at vi ikke siger, at hvis vi slet ikke har nogen viden, så må folk bare fortsætte med at arbejde under de påvirkninger, som vi egentlig ikke ved hvad kan betyde, som vi så i forbindelse med manganskandalen, og som vi har set med asbest og andet.

Jeg skal selvfølgelig også lige for god ordens skyld sige, at vores forslag her ikke handler om, at de ansatte skal til at være forsøgskaniner, at det er dem, der skal tvinges til at medvirke i forskning. Det, vi taler om, er, at virksomhederne skal kunne pålægges at komme med de oplysninger, der er nødvendige for at kunne se, om der er sammenhæng mellem de resultater, man konstaterer, når de ansatte kommer til undersøgelser og andet.

Hvis de selv samtykker i at komme til undersøgelser, så skal man også kunne få oplysninger fra arbejdsgiverne. Det er de fleste virksomheder naturligvis indstillet på, men der er så nogle ganske få, der ikke er indstillet på det, og der bliver vi nødt til at diskutere, hvad vi så gør i de sager.

Vi har drøftet det her forslag med en lang række af de mennesker, der arbejder på området, og har fået positive tilkendegivelser fra folk, der har fulgt de her mangansager gennem en

længere årrække: forskere, ansatte på støberierne og fagforeninger.

Kl. 19.40

Når vi har valgt i det her forslag at fokusere så meget på mangan, så er det, fordi det er så tydeligt et eksempel. Vi kender fra Stålvalseværket de konsekvenser, det kan have, og den forskning, der er lavet der. Vi har så omvendt støberierne, som har valgt at blokere for forskning, og det viser helt tydeligt, at der kan opstå et problem, som vi altså mener, at man skal gå ind og gøre noget ved.

Så vi glæder os til udvalgsarbejdet og til, at vi kan stille ministeren nogle uddybende spørgsmål til den indledning, han kom med.

Beskæftigelsesministeren (Bertel Haarder, fg.): På beskæftigelsesministerens vegne skal jeg sige tak for de faldne bemærkninger, som jeg har noteret, og som jeg vil lade gå videre til ham.

Han har et uomtvisteligt engagement i arbejdsmiljøforskning, men han mener oprigtigt ikke, at der kommer noget godt ud af at tvinge virksomheder med i almene forskningsprojekter.

Hvis det derimod drejer sig om forskning eller undersøgelser af noget, der foregår på en konkret virksomhed, og som kan være til skade for medarbejderne på den virksomhed, så er der ingen tvivl om, at virksomheden kan tvinges, for som der står i § 21 i arbejdsmiljøloven:

»Når arbejdstilsynet forlanger det, eller når forholdene i øvrigt giver anledning dertil, skal arbejdsgiveren lade foretage undersøgelser, prøver og besigtigelser eventuelt ved særligt sagkyndige for at konstatere, om arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige.«

Når fru Line Barfod siger, at Enhedslistens forslag er henvendt til, og jeg citerer næsten nu, virksomheder, der har en så mærkværdig holdning, at de ikke vil lade sig undersøge for at finde ud af, hvad det er, der gør medarbejderne syge, citat slut, så må jeg sige, at sådanne virksomheder kan blive pålagt at deltage i forskning.

Det, de ikke kan pålægges, er at deltage i forskning, som har almen værdi, og som ikke direkte vedrører et eller andet, som er gået galt eller ikke gået galt på den pågældende virksomhed.

Her er det, at jeg – som tidligere forskningsminister – må støtte beskæftigelsesministeren i, at der ikke kommer meget ud af tvang, når man skal lave almene forskningsprojekter. Her i lan-